

denne Historie af den ene Forslagsstiller at henlede Thingets Opmærksomhed paa den Fremstilling, vi have faaet af den anden Forslagsstiller, om den uretfærdige Behandling af Bønderne paa Bømmetofte Kloster, og sammenholde dermed, hvad der er blevet trykt omdeelt mellem os, en Forklaring af denne Sag, hvori det siges, at den af den ærede Rigsdagsmand fremsatte Skildring af Tilstanden paa Bømmetofte Kloster er usandskærlig og urigtig. Forsaavidt som den ærede Justitsminister ved Behandlingen af § 2 idag bemærkede, at den ærede Forslagsstiller her ligeoverfor (Tscherning) ikke havde sagt os, hvad det var for en Brøkkeel, han vil have afdraget fra Taxationssummen, saa troer jeg, at den ærede Minister her har taget feil. Den ærede Forslagsstiller har sagt os det og sagt det meget tydelig; han har sagt, at det var en meget stor Deel, men det kan vel være, at det ikke er blevet aldeles klart for det ærede Thing, hvor stor denne Deel er, og jeg skal derfor tillade mig at oplyse det med Tal. Dersom jeg har forstaaet den Taxationsforretning rigtigt, som den ærede Rigsdagsmand har foreslået os i en meget stor Detail, som jeg iøvrigt ikke videre skal gaae ind paa, men holde mig til Resultatet, saa kom han til det Resultat, at blandt de Momenter, der skulde tages Hensyn til ved Taxationerne, var ogsaa det, at en Bondesfamilie skulde have sit tarvelige Udkomme af Gaarden, og dernæst fortalte han os, hvorledes en Gaard burde taxeres, og han kom til det Resultat, at naar en Gaard, efterat alle Driftsomkostninger, efterat alle Statter, Afgifter og Byrder vare fradragne, og vi saaledes fik Nettoindbyttet af Gaarden, skulde der endnu fradrages den Sum, som udfordredes til et tarveligt Udkomme for en Bondesfamilie, og om jeg forstod ham ret, skulde Godseieren være forpligtet til at skaffe Bondesfamilien et saadant tarveligt Udkomme. Til dette tarvelige Udkomme udfordredes der efter den ærede Rigsdagsmands Mening 300 Rd. (Tscherning: 250 Rd.). Den ærede Rigsdagsmand sagde: „300 Rd., men jeg vil slaae af til 250 Rd.“, jeg husker det meget nøje; men jeg vil tage det Fordeeltigste for den ærede Rigsdagsmand, jeg vil tage 250 Rd. Saa bliver Resultatet

følgende: En Gaard, som, efterat alle Driftsomkostninger, Statter, Tiender etc. ere fradragne, giver en Nettoindtægt af 400 Rd., maa svare til en Capital, som giver den samme Nettoindtægt, altsaa til 10,000 Rd. Naar vi altsaa nu skulde dele efter den ærede Rigsdagsmands Anskuelse om Taxationen imellem Bønden, som ikke eier en Skilling, og Godseieren, som eier hele Gaarden, bliver Resultatet det, at Bønden faaer de 6,250 Rd. og Godseieren 3,750 Rd. Det bliver den nødvendige Folge af den Taxation, som de Herrer Forslagsstillere ville have, der skulde ligge under de Ord, som den ærede Justitsminister havde foreslaaet skulde gaae ud af Paragraphen (J. A. Hansen: Det er en Forvanskning!). Det er ingen Forvanskning, og skøndt dette Bevist er saa forbausende, vil det blive i langt højere Grad forbausende, naar jeg gaaer ned til en Eiendom til 5,000 Rd.; thi den giver efter den ærede Rigsdagsmand egen Beregningemaade en Nettoindtægt af 200 Rd.; men den ærede Rigsdagsmand vil have 250 Rd. til Bondesfamilien, og Folgen bliver altsaa ligefrem, ikke alene at Bønden skal have Gaarden for Ingenting, men at Godseieren desuden skal betale ham 1,250 Rd., for at de 250 Rd. kan komme ud i aarlig Indtægt. — Denne Regning følger med Nødvendighed af den Taxationsforretning, som den ærede Rigsdagsmand har sagt, at han anstaae for retfærdig og billig. Den ærede Rigsdagsmand fortalte os derhos, at det var ligegyldigt, om Fæsteren ogsaa fik en saadan temmelig rigelig Deel af de offentlige Stiftelser Gods, fordi dersom vedkommende milde Stiftelser (Tscherning: Det har jeg ikke sagt Noget om). Den ærede Rigsdagsmand sagde: Dersom de offentlige Stiftelser eller de, der skulle nyde godt af de offentlige Stiftelser, senere kom tilfort, saa bliver det dem, der komme til at udrede det, som vi nu sælge det til. (Tscherning: Det har jeg ikke heller omtalt). Det er urigtigt, thi det er ikke den enkelte Fæster, man giver det bort til, det bliver altid ganske Andre og ofte selv ikke Landbeboere, men Kjøbstadbeboere, da mange af disse Stiftelser ere stiftede til Gavn og Bedste for gamle Folk i Kjøbstæderne, Folk, som Kjøbstæderne ville komme